

עין משפט
גר מצוה

דמתני קאי דלא אסר אלף חייבי לאוין דשאר ואת"ר א"כ אמאי אינטריך למננקט הכל מודים בזומרת יבם אמאי תיסק אדעתא למימר דהוי ממזר טפי מבשאר חייבי לאוין דלאו דשאר וי"ל דלחיצה דרב דלמור אין קידושין מוספין ביצמה אינטריך לאשמועינן שפיר דלא הוי ממזר וטעמא דר"ת דהוי כעובד כוכבים ועבד שאין זה קידושין לשום אדם וליבם נמי לאו זה קידושין היא אלף ביאה הוא דלית זה ואפי' למ"ד דהוי ממזר מעובד כוכבים ועבד מ"מ אין ממזר מיצמה דכיון דיצמה עומדת לחלוץ כמו ליבם חשיבא בת תפיסת קידושין ואת"ר לשמואל תפשוט מהך זרייתא דאין קידושין מוספין ביצמה דאי מוספין לא הוה זריך לאשמועינן דאין הולד ממזר וי"ל דשמואל מספקא ליה דלמא זרייתא היא גופה אתא לאשמעין דקידושין מוספין ביצמה ואת"ר היכי קמ"ל דתפסי הא אפי' לא תפסי לא הוי ממזר דשמואל אית ליה לעיל (דף מה) דעובד כוכבים ועבד הוצא על בת ישראל הולד כשר וי"ל דשפיר משמע דתפסי זה קידושין מדכיל לה בזדי סוטה וזה משמע דככולהו לא הוי סוטה ממזר משום דתפסי זהו קידושין והא דקאמר ואזיי מספקא ליה אי כרז אי כשמואל לא כפירוט הקונטרס דאפי' לרב אין הולד ממזר כדפי' אלף להכי לא נקט שומרת יבם משום דשמת תפסי זה קידושין דשמואל ופשיטא דלא הוי ממזר ואין שום חילוש להשמיענו את"ר ואמאי הוי ממזר משומרת יבם לשום תנא (ט) כיון דהוי כעובד כוכבים ועבד דלא תפסי קדושין לא לדידיה ולא לאחריו ובזרייתא דהאשה רבה (לקמן דף כז) וכן נמי דקתי' זו דברי ר' עקיבא דלמור אין קידושין מוספין בחייבי לאוין אלף חכמים אומרים כו' משמע דלרבנן לא הוי ממזר משום דקידושין מוספין ולפי ר"ת אפי' אין קידושין מוספין לא הוי ממזר ואת"ר דלמ"ד דהוי ממזר לר' עקיבא מחייבי לאוין דלאו דשאר נמי הוי ממזר מיצמה לשוק ומעובד כוכבים ועבד דהו דמו לאשת אב דהא מוי"ו דולא יגלה נפקי כולהו וסמך ליה לא יבא ממזר ולא ילפין מידי מאשת ממזר לר' עקיבא אלף מחייבי לאוין דשאר ולא דריש וי"ו דולא דאשת אב דלא תפסי זה קידושין לדידיה ותפסי זה לאחריו והי"פ

ועל הסוטה שאין הולד ממזר כגדה דהא תפסי בה קידושין שנאמר ויתיה גדתה עליו אפי' בשעת גדתה תפסי בה קידושין סוטה נמי דהא תפסי בה קידושין תניא נמי הכי הכל מודים בבא על הגדה ועל הסוטה ועל שומרת יבם שאין הולד ממזר ואביי שומרת יבם מספקא ליה אי כרב אי כשמואל: א"ר שמעון בן עזאי כו': תני שמעון בן עזאי אומר מצאתי מגולת יוחסין בירושלים וכתוב בה איש פלוני ממזר מאשת איש וכתוב בה משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי וכתוב בה מגשה הרג את ישעיה אמר רבא מידן דיינייה וקמליה אמר ליה משה רבך אמר כ"י לא יראני האדם וחי ואת אמרת ואראה את ה' וישב על כסא רם וגשא משה רבך אמר מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו ואת אמרת דדרשו ה' בהמצאו משה רבך אמר את מספר ימך אמלא ואת אמרת והוספתי על ימך חמש עשרה שנה אמר ישעיה ידענא ביה דלא מקבל מה דאימא ליה ואי אימא ליה אישויה זוויד אמר שם איבלע בארוא אתיוה לארוא ונסרוה כי מטא להדי פומא נח נפשיה מיושם דאמר ובתוך עם טמא שפתיים אנכי וישב מכל מקום קשו קראי אהרדי וראה את ה' כרתניא לכל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה משה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה דרשו ה' בהמצאו ^ט הא ביהודי הא בצבור ויהודי אימת אמר רב נחמן אומר רבה בר אבהו האלו עשרה ימים שברין ראש השנה ליום הכפורים את מספר ימך אמלא תנאי היא דתניא את מספר ימך אמלא

והוצא על הסוטה. אשת איש שזינתה וקיימא לן דאסורה לבעלה צפ"ק (לעיל דף יא): מה אני מקיים אשר הוטמאה (דברים כד) לרבות סוטה שנסתרה. ואע"ג דחייבי לאוין היא מודה זה רבי עקיבא דפליג ארזבנן דמתני' (לעיל מה) במחזור גרושתו וקאמר דהולד ממזר אע"ג דלאו חייבי לאוין דשאר הוא הכא מודי דאין ודא ממזר וכל שכן לאידך רבי עקיבא זב פלוגמא דשמעון התמימי לא הוי ממזר משום דקוטה לאו מחייבי לאוין דשאר היא: דהא תפסי זה קידושין. לאשה ^ה דאף לאחר שזינתה לא פקעו מינה קידושיה הראשונים: נדה דכתיב וספי נדסה עליו. תהי לזון הויה דקידושין עליו: שומרת יבם. ^ה לאחר מן השוק בלא חליפה שאין הולד ממזר. ואפילו לרבי עקיבא דפליג ארזבנן דמתני' וטעמא משום דקידושין מוספין בה מדאפקיה רחמנא ללאו דידה בלשון הויה דכתיב (דברים כה) לא תהיה בת הויה היא והכי קאמר לא תהיה אשת המת לא תתקדש אשת המת בקדושין לאיש זר אלאם קדושין תפסי זה: ואזיי מספקא ליה. הא לא תהיה לאיש זר: אי כרב דלמור צפיק האשה רבה (לקמן דף כז): מנין שאין קידושין מוספין ביצמה בלשון לא תהיה אשת המת לאיש זר לא תהיה זה הויה לזר והולד ממזר: אי כשמואל דלמור (סג) דעניותיו דעניות דעמיתו לריבה גט דמספקא לן אי להכי הוא דלמא דקאמר רב או דלמא דלוקמה בלאו אתא וקידושין תפסי זה מדאפקיה לזר לדידה בלשון הויה: משנת רבי אליעזר ז"י ונקי. קב מדה קטנה כלומר במקומות מועטים הוא מזכר א [ב משנה א] ולא צבריתא: ונקי. כלל מקום שזוכר הלכה כמותו: בהלמא. משמע פעמים שאינו מלוי: אלא. לאו לשון מוספת אלף משלים ולא יומר: וידעא ציב. דלא תשקי איתא להלכה אלהכי יעו"ש דף לז ע"ב דבשי ד"ה להלכה אלהכי דקיי"ל משנת רכ"ט קב ונקי וכו' עכ"ל והתם בביביתא הוא ובי"מ דאף בביביתא איתא לבלל דין. והאומרים דוקא במשנה קשה מסויגה זו דאין ויבנה יפשיהו אס לא שדחקו לומר דיעה האש"ס דמקום הוה הלכה כראשי אפ"ר שהוה בביביתא וכו'. אחרי העיון למדי לא ישב צוה. ד"ל בבהכי יתן סוגיות ממולקות צוה. דלקמן דף כ ע"א פירן ומי סביר לה סויגיה ודא קיי"ל משנת רכ"ט קב ונקי ואילו בלא תמור ר"ע אמר רב אין הלכה כראשי ומוקי קשיא ולפי הכלל הידוע של דלא אמר שהיא חיובתא אלף אמר קשיא י"ש מירון להקשיא זריך להנין מה מירון י"ש צוה ובהכנה לומר דרב ס"ל דבביביתא אין הלכה כראשי ואת"ר מו לא ק"מ להי בעלי כללס וד"ק יע"י ממה ראובן דמדותי דעמו לנ"ק ס ע"א מ"ש צוה:

א) קדושין סתמ. ב) לעיל י"ג: לקמן כ"ג: לו. א) וכליל (לו) לקמן ס. עירובין ס"ג: גיטין ס"ו. ב) שני פרושים אמלה זו תתאל בתי"ט פ"י דכלס מ"ב, (ל) לקמן ק"ה. ר"ה י"ה, (ז) לאשה רש"א, (ז) רש"א, (ח) נשעיהו ו, (ט) ז"ל ולא תפסי וי, (י) גרסת רש"ל ולאשמועינן דלקי דקדושין או אמי למה דלא תפסי קדושין הס"ק, (ט) ז"ל דמשה נמי כתיב. עיבז',

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה שומרת יבם שנושאה אחד מן וכו' ממתין דמחזיר גרושתו וטעמא: ב) תוס' ד"ה (נעמד הקום) הכל מודים וכו' מודי דהוי אעבוד כוכבים ועבד כו' (א) ד"ה אי כרב וכו' אורחא דקרא ולאשמועינן דלקי דקדושין או אחי נמי לאשמועינן דלא תפסי קידושין הס"ק:

הגהות מהר"ב ריבשבור

א) רש"י ד"ה משנת רכ"ט קב ונקי וכו'. במשנה או בביביתא עכ"ל. ונדה ונקי בכל מקום שמכר הלכה כמותו ולא מוצא מה שדעמו דעמ האומרים כהא דקיי"ל משנת רכ"ט קב ונקי דהלכה כמותו היינו אף בביביתא וכן מוסקין דברי רש"י בקידושין (דף כב ע"ב) ד"ה נתנו וכו'. וכן מוסקין דברי הש"ס ביצמות דף לו ע"ב ומוקי לה רכ"ט אליבא דהלכה דלא תשקי איתא אלהכי יעו"ש דף לז ע"ב דבשי ד"ה להלכה אלהכי דקיי"ל משנת רכ"ט קב ונקי וכו' עכ"ל והתם בביביתא הוא ובי"מ דאף בביביתא איתא לבלל דין. והאומרים דוקא במשנה קשה מסויגה זו דאין ויבנה יפשיהו אס לא שדחקו לומר דיעה האש"ס דמקום הוה הלכה כראשי אפ"ר שהוה בביביתא וכו'. אחרי העיון למדי לא ישב צוה. ד"ל בבהכי יתן סוגיות ממולקות צוה. דלקמן דף כ ע"א פירן ומי סביר לה סויגיה ודא קיי"ל משנת רכ"ט קב ונקי ואילו בלא תמור ר"ע אמר רב אין הלכה כראשי ומוקי קשיא ולפי הכלל הידוע של דלא אמר שהיא חיובתא אלף אמר קשיא י"ש מירון להקשיא זריך להנין מה מירון י"ש צוה ובהכנה לומר דרב ס"ל דבביביתא אין הלכה כראשי ואת"ר מו לא ק"מ להי בעלי כללס וד"ק יע"י ממה ראובן דמדותי דעמו לנ"ק ס ע"א מ"ש צוה:

תוס' חד מקבאי

ליבמתו והלכה צרחה וישאת וכו' תנא מזה מזה וכל הדרבים האלו בה וכו' ובפרק האשה רבה נמי תנן בהדיא דיש ממזר מיבמה אלא דהיא אליבא דר"ע דביביתא דלא בעי שאר יש ממזר מיבמה ומתן בפרק הוורק ובפ האשה רבה אליבא דר' עקיבא (דמתני' דבי' דבבייתא

לשוק ומעובד כוכבים ועבד אע"ג דלא דמו לאשת אב דהא מוי"ו דולא יגלה נפקי כולהו וסמך ליה לא יבא ממזר ולא ילפין מידי מאשת ממזר לר' עקיבא אלף מחייבי לאוין דשאר ולא דריש וי"ו דולא דאשת אב דלא תפסי זה קידושין לדידיה ותפסי זה לאחריו והי"פ

תורה אור השלם

- 1. ואם שכב וישב איש אתה ויהי נידתה עה"ז וקטנא בשעת קמיס וכל המשכב אשר ישב ע"יו וקטנא:
2. ויאמר אל תובל לראית את פני בי לא יראני האדם וחי:
3. בשנת מות הפלך עתה ויִאָרְאֵךְ אֵת אֲדֹנָי יֵשֵׁב עַל כַּסֵּא רָם ויִשָּׂא וְשִׁלְיוֹ מִלְּאִים אֵת הַחַיִּיל:
4. פי מו גודל אשר לו אלהים קרבים אליו כי אלהיו בכל קראנו אליו:
5. דרשו יי דבקיבאו קראו בהיותו קרוב:
6. לא תהיה משפלה ועקרה בארצך את מספר ימך אלא:
7. והספתי על ימך חמש עשרה שנה ומפק מלך אשה איציקל ואת העיר הזאת וגוית על העיר הזאת למעני ולמען דוד עבדי:
8. ואמר און לי כי נדמית בי איש טמא שפתיים אנכי ובתוך עם טמא שפתיים אנכי וישב פי את הפלך י ויעשו ה ראו עיני:

מוסף רש"י

הובא בעמוד הבא.

תוספות ישנים

א) והקשה הר"י נתנאל כיון דנפקא לן מחזיר סוטימו מלא יוכל בעלה הראשון וכו' ולימרוינה דהולד כשר אי"כ מאי טעמא דרבי עקיבא דלמור ממזר גרושתו הולד ממזר. בשמת ל"פיה ינחא דנמא דקרא דלא יוכל לא אחיי כלל ממזר סוטימו [אלף] במקיים סוטימו איירמן הכל דלית זה ראייה דאין הולד ממזר משום דלרבי עקיבא דלאו דשאר נמי הוי ממזר משום דקידושין מוספין ולא תפסי זה קידושין לדידיה ותפסי זה לאחריו והי"פ

מוסיפין